

МАКРОЕКОНОМСКИ МОНИТОР

Декември 2020

9(3)

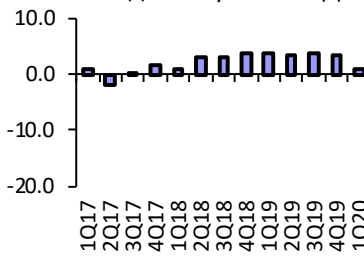
Во третиот квартал од 2020, **БДП се намали за 3.3%**. Ова намалување е нешто помало од [проекцијата на Finance Think](#) од 11 април 2020 од -4.7%, поради владината интервенција за ублажување на социо-економските ефекти од Ковид-19, која свој најголем интензитет достигна во третиот квартал. Тоа се согледува и преку растот на **јавната потрошувачка** во овој квартал од 13.5%, во услови кога домаќинствата продолжиле да бидат воздржани (пад на **приватната потрошувачка** од 4.1%), а условите на **трговијата** продолжиле да бидат отежнати (пад на **извозот и увозот** од 8.4% и 2.4%, соодветено). На **производната страна**, во третиот квартал се забележува релативна консолидација, која е значајна кај најпогодените сектори: преработувачката индустрија, трговијата, транспортот и хотелиерството, иако тие го продолжиле својот пад.

Невработеноста во третиот квартал од 2020 благо се намали, на 16.5% од претходните 16.7%, додека **вработеноста се намали** од 47.1% на 46.6%. Овие движења се предизвикани од значајното пасивизирање на активната работна сила: имено околу 26,500 лица престанале активно да бараат работа во време на Ковид-19 ([види повеќе во ФТ Став бр. 49](#)). Во третиот квартал, најголем дел од работните места биле изгубени во **трговијата, административните и помошните услужни дејности и преработувачката индустрија**, додека **транспортот и хотелиерството** вратиле дел од работните места кои ги изгубија во претходниот квартал.

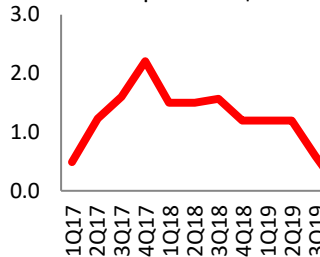
Врз основа на подобрите остварувања во третиот квартал и очекувањето за влошена активност во четвртиот квартал, во однос на проекциите од април 2020, Finance Think ја корегира проекцијата за падот на БДП во 2020 на -4.8%, како и во четвртиот квартал од 2020 на -1.8%. Под претпоставка дека економските текови ќе продолжат со разумно темпо на нормализација до почетокот на вториот квартал од 2021, што пак е одредено од брзината и ефикасноста на вакцинирањето против Ковид-19, проекцијата за растот на БДП во 2021 изнесува 4.9%.

РАСТ И ИНФЛАЦИЈА

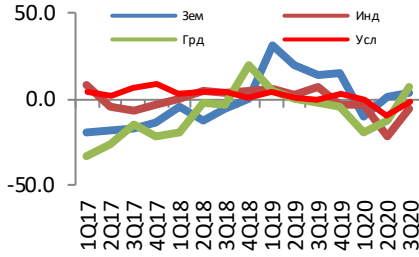
Годишен раст на БДП

Пораст на цените

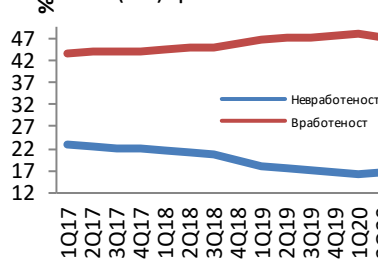
Секторски раст

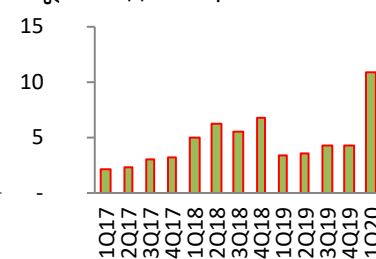
Годишен раст, %	1Q2020	2Q2020	3Q2020
БДП ЕУ 27	(3.5)	(11.9)	(4.3)
БДП Северна Македонија	0.9	(14.9)	(3.3)
Годишен раст, %	1Q2020	2Q2020	3Q2020
Вкупна инфлација	0.6	0.5	0.9
Базична инфлација	0.7	0.6	0.7

ПАЗАР НА ТРУД

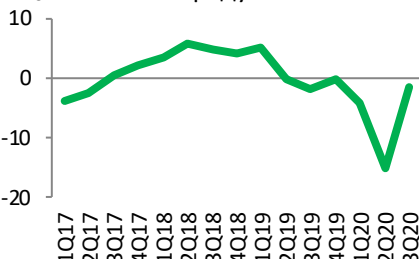
(Не)вработеност

Годишен раст на плати

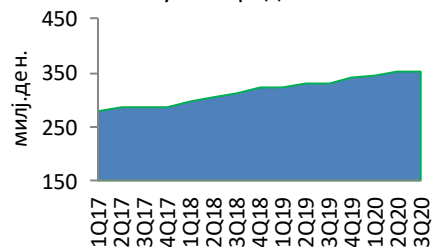
Раст на продуктивност

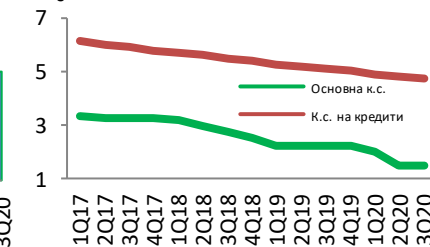
%	1Q2020	2Q2020	3Q2020
Стапка на активност (%)	57.4	56.5	55.8
Невработеност на млади (%)	34.9	33.8	34.8
Просечна нето плата (ден.)	27,056	26,362	27,390
Раст на продуктивност (%)	(4.09)	(14.96)	(1.69)

ФИНАНСИСКИ ПАЗАРИ

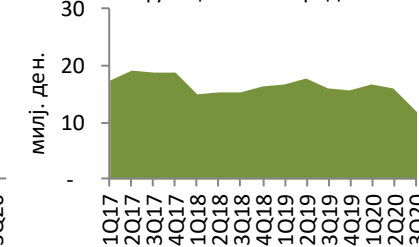
Вкупни кредити

Каматни стапки

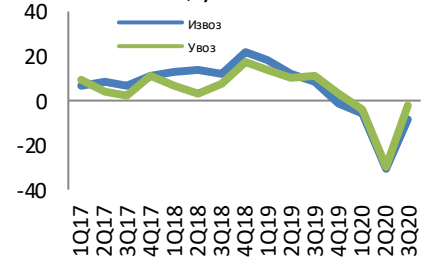
Нефункционални кредити

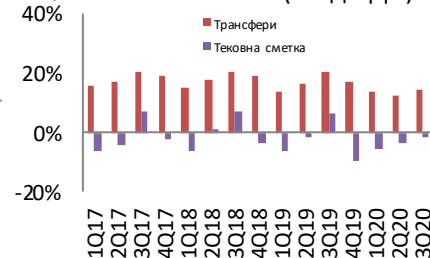
Годишен раст	1Q2020	2Q2020	3Q2020
M2	11.0%	13.1%	11.4%
Депозити	8.3%	8.4%	6.1%
Кредити	1.8%	4.6%	5.2%
Девизни резерви	5.3%	24.3%	11.3%

НАДВОРЕШНА СМЕТКА

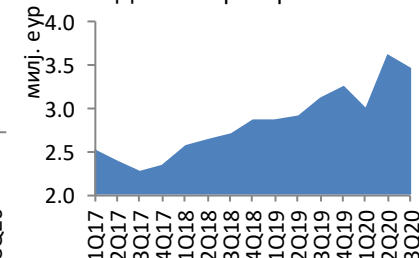
Раст, увоз-извоз

Тековна сметка (% од БДП)

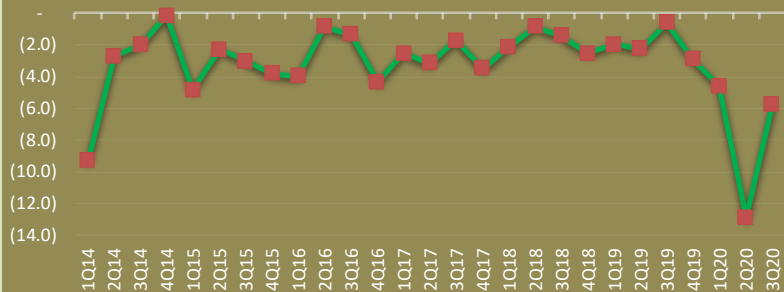

Девизни резерви

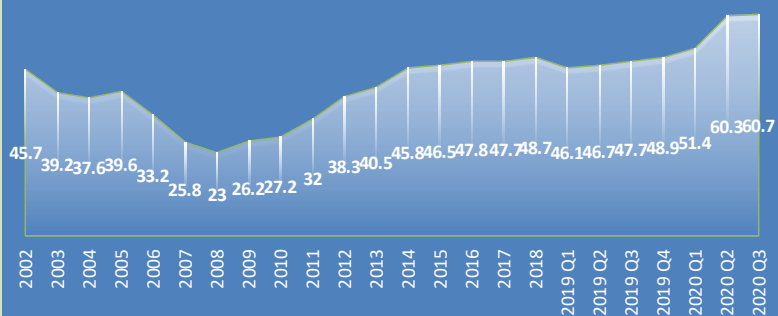

% од БДП	1Q2020	2Q2020	3Q2020
Трговско салдо	-14.7%	-10.6%	-11.5%
Приватни трансфери	13.5%	12.4%	14.5%
Тековна сметка	-5.7%	-3.7%	-1.6%
Странски инвестиции	5.1%	-0.3%	-0.2%
Девизни кред. / вкупни кред.	28.1%	28.0%	28.7%

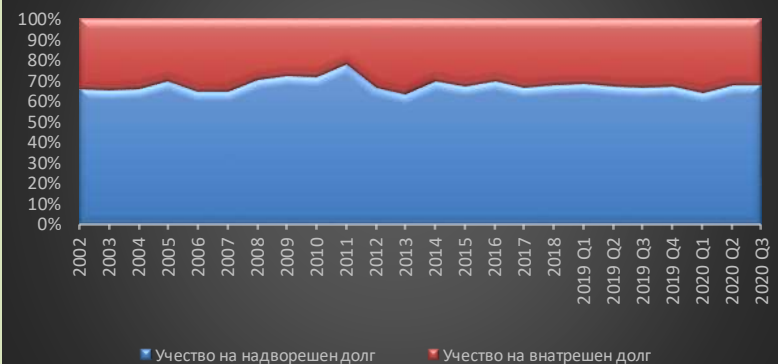
Буџетски дефицит (% од БДП)

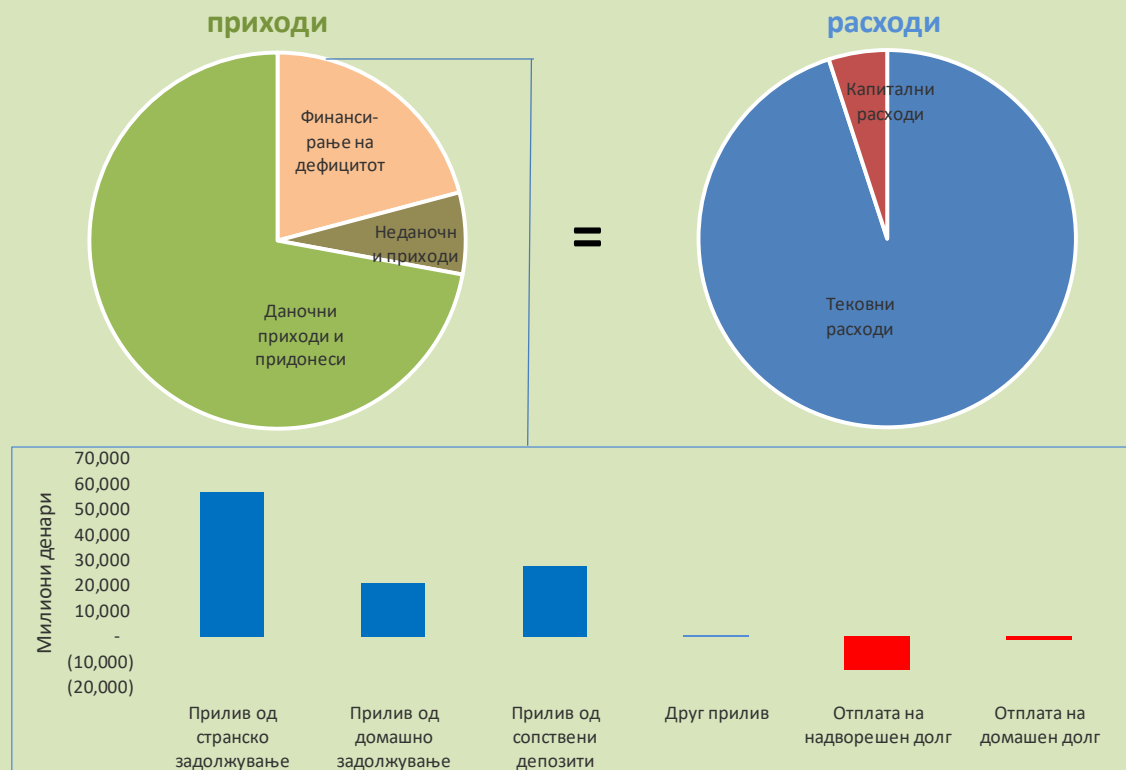
Јавен долг (% од БДП)

Структура на јавен долг

ЈАВНИ ФИНАНСИИ

Во К1-К3-2020, буџетскиот дефицит изнесува високи 7.5% од БДП, предизвикан од ударот на Ковид-19 кризата и падот на БДП, но е во линија со проекциите.

Пензиски буџет

Во К1-К3-2020, пензискиот дефицит е реализиран пропорционално (74.9%).

Здравствен буџет

Во К1-К3-2020, здравствениот дефицит е подреализиран (69.7%).

Капитални расходи

Во К1-К3-2020, капиталните инвестиции се значајно подреализирани, со само 45.2%.

ИНДУСТРИСКИ БЛИЦ

	Индустриско производство			Работници во индустријата		
	1Q/20	1-2Q/20	1-3Q/20	1Q/20	1-2Q/20	1-3Q/20
Енергија	(10.9)	(12.4)	(12.9)	(0.8)	(0.7)	(0.9)
Интермедијарни производи, освен енергија	(0.3)	(10.1)	(7.3)	(4.6)	(5.2)	(5.4)
Капитални производи	(5.8)	(25.7)	(20.0)	0.7	(1.1)	(3.2)
Трајни производи за широка потрошувачка	(2.4)	(25.9)	(30.0)	(7.5)	(8.0)	(7.5)
Нетрајни производи за широка потрошувачка	(0.3)	(10.6)	(8.8)	(5.2)	(5.7)	(5.4)
Производство на прехранбени производи	2.3	(1.4)	(1.9)	(0.4)	(0.4)	(0.2)
Производство на метали	12.3	(11.6)	(10.8)	(4.9)	(4.4)	(4.3)
Производство на облека	(0.4)	(17.9)	(13.9)	(7.8)	(7.5)	(7.1)
Производство на неметални минерални производи	(4.4)	(9.4)	(5.8)	(1.1)	(1.3)	(1.4)
Производство на тутунски производи	(20.1)	(18.1)	(10.1)	(11.1)	(19.5)	(23.6)
Производство на пијалаци	(1.2)	(11.8)	(12.7)	(0.9)	0.3	0.7
Производство на кокс и рафинирани нафтени производи	12.0	8.2	13.0	(3.6)	(0.7)	0.0
Производство на електрична опрема	(11.1)	(31.8)	(22.3)	(8.9)	(10.4)	(10.9)
Производство на фабрикувани метални производи	54.3	24.5	25.4	14.6	13.5	8.3
Вкупно	(3.7)	(14.6)	(12.1)	(3.6)	(4.4)	(4.7)

Finance Think е непрофитен институт за економски истражувања и политики. Основан е во во 2012 година.

Нашата Визија

Да поттикнеме економско размислување за подобра благосостојба утре.

Нашата Мисија

Да го подобриме влијанието на економските, социјалните и развојните трендови и политики врз граѓаните во Северна Македонија и регионот на Западниот Балкан, преку економски истражувања, застапување базирано на докази и водено од податоци, и поттикнување критичка дебата за демократските процеси.

Истражувањето на Finance Think им помага на носителите на политиките, застапниците на политиките, креаторите на мислење, економските новинари и јавноста да ги разберат прашањата кои влијаат врз обичните граѓани.

Врз основа на статутот, Finance Think се стреми да постигне **три статутарни цели**. Тие се:

- Да придонесе кон подобрување на економските, социјалните и развојните политики и реформи преку продуцирање докази, базирани на истражување и водени од податоци.
- Да се зголеми ефектот од производите на Finance Think врз целните групи (вештини), донесувањето политики (политики и реформи) и општеството (свесност).
- Да се развие институционалниот капацитет на Finance Think, во смисла на истражување, застапување, финансирање и комуникација, со цел посилено влијание врз економските, социјалните и развојните реформи и врз ефектите што соодветните политики ги имаат врз граѓаните.

Програмски области

- Политики на раст и развој
- Фискална транспарентност и одговорност
- Конкурентност и пристапување кон ЕУ
- Сиромаштија, вработување и вештини
- Родови и доходни нееднаквости
- Социјално претприемништво и жени
- Миграција и дознаки

ОДГОВОРНОСТ

Copyright © 2020 од страна на Finance Think, Сите права се задржани.

Ниеден дел од оваа публикација не смее да се репродуцира, складира или внесе во систем за пребарување или да се пренесува во која било форма или со какви било средства (електронски, механички, со фотокопирање, снимање или на друг начин), без претходна писмена дозвола од сопственикот на авторските права. Finance Think направи максимални напори да ја осигура точноста на информациите презентирани во овој документ. Меѓутоа, ниту Finance Think ниту кој било од неговите носители на одлуки или аналитичари или вработени може да биде одговорен за какви било финансиски последици кои произлегуваат од употребата на информациите претставени од овде.

Finance Think

Институт за економски истражувања и политики

Ул. Фредерик Шопен 1/2, 1000 Скопје, Република Северна Македонија

+389 2 6156 168, www.financethink.mk, info@financethink.mk